

Date: 12.10.2019

[Time: Three Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. All questions have internal choice.
 3. Figures to the right indicate full marks.
 4. Provide statistical data and diagram wherever necessary.

- Q. 1. Attempt **any two** of the following:- 20
- a) Briefly review the demonetization process in India.
 - b) Explain the various benefits of Demonetization.
 - c) Explain the short run impact of Demonetization on Indian Economy.
- Q. 2. Attempt **any two** of the following:- 20
- a) Explain the trends of fiscal deficit regarding India and World.
 - b) Define the effect of FRBM Act 2003, on fiscal deficit of States.
 - c) Discuss on evaluation of Fiscal Rules in India.
- Q. 3. Attempt **any two** of the following:- 20
- a) Justified the Universal Basic Income through the various supportive points.
 - b) Explain the need of generalization of Universal Basic Income.
 - c) Explain the impact of UBI on Labour supply in India.
- Q. 4. Attempt **any two** of the following:- 20
- a) What is meant by Conversion? Explain income conversion in India.
 - b) Total fertility rate conversion exist in India - Discuss.
 - c) Describe the health conversion within India vis-à-vis International Standers.
- Q. 5. Write short notes on (**Any two**):- 20
- a) Digitalization of Indian economy.
 - b) Future fiscal plans.
 - c) Write the benefits of Universal Basic Income.
 - d) Explain the various problems in conversion process in India.

(मराठी रुपांतर)

[वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण: १००]

सुचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
२. सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
४. आवश्यक तेथे संख्याशास्त्रीय माहिती द्या व आकृत्या काढा.
५. मुळ इंग्रजी प्रमाण मानावे.

१. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
 - अ) भारतातील निश्चलानीकरण प्रक्रियेचा सखोल आढावा घ्या.
 - ब) निश्चलनीकरणाचे विविध लाभ स्पष्ट करा.
 - क) भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील निश्चलनीकरणाचे अल्पकालीन परिणाम स्पष्ट करा.
२. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
 - अ) भारत व जग यांच्या संदर्भात वित्तीय तुटीचा कल स्पष्ट करा.
 - ब) FRBM कायदा २००३ चा राज्यांच्या राजकोषीय तुटीवरील परिणाम विषद करा.
 - क) भारतातील राजकोषीय नियमांचे मुल्यांकन याबाबत चर्चा करा.
३. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
 - अ) सार्वत्रिक मुळ उत्पन्नाचे विविध मुद्द्यांच्या आधारे समर्थन करा.
 - ब) सार्वत्रिक मुळ उत्पन्नाचे सार्वत्रीकरण करण्याची गरज स्पष्ट करा.
 - क) सार्वत्रिक मूळ उत्पन्नाचा भारतातील श्रम पुरवठ्यावरील परिणाम स्पष्ट करा.
४. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
 - अ) एककेंद्राभिमुखता म्हणजे काय? भारतातील उत्पन्न एककेंद्राभिमुखता स्पष्ट करा.
 - ब) भारतातील एकूण जननक्षमता दराबाबत एककेंद्राभिमुखता प्राप्त होत आहे - चर्चा करा.
 - क) आंतरराष्ट्रीय पातळीच्या तुलनेत भारतातील आरोग्य एककेंद्राभिमुखतेचे वर्णन करा.
५. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) २०
 - अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील डिजिटलायझेशन.
 - ब) भावी राजकोषीय योजना.
 - क) सार्वत्रिक मुळ उत्पन्नाचे फायदे लिहा.
 - ड) भारतातील एककेंद्राभिमुखता प्रक्रियेतील अडथळे स्पष्ट करा.